

Skatteministeriet

28. september 2020
J.nr. 2020 - 7742

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 713 af 7. september 2020 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Louise Schack Elholm (V).

Morten Bødskov

/ Peter Bach-Mortensen

Spørgsmål

Vil ministeren beregne effekten på arbejdsudbuddet, hvis følgende afgiftslettelser annulleres: sodavandsafgiften, ølafgift (2013) og øl- og vinafgift (2019)? Ministeren bedes endvidere fremsende et samlet opdateret svar på SAU alm. del – spørgsmål 490, 491 og 492.

Svar

I SAU alm. del - spm. 490 blev der spurgt til virkningen af at genindføre sodavandsafgiften (mineralvandsafgiften), dvs. annullere den tidligere afskaffelse af sodavandsafgiften. Dette skønnes isoleret at ville indebære en reduktion af arbejdsudbuddet med i størrelsesordenen 150 fuldtidspersoner, *jf. tabel 1*.

I SAU alm. del - spm. 491 blev der spurgt til virkningen af at tilbagerulle den i 2013 gennemførte lempelse af ølafgiften på 15 pct. Dette skønnes isoleret set ikke at have nogen nævneværdig virkning på arbejdsudbuddet, *jf. tabel 1*.

I SAU alm. del - spm. 492 blev der spurgt til virkningen af at tilbagerulle den med Finansloven for 2019 gennemførte lempelse af øl- og vinafgiften. Dette skønnes isoleret set heller ikke at have nogen nævneværdig virkning på arbejdsudbuddet, *jf. tabel 1*.

Tabel 1. Arbejdsudbudsvirkninger af afgiftsændringer

	Virkning på arbejdsudbud
	Fuldtidspersoner
Genindførelse af sodavandsafgift (SAU 490)	-150
Tilbagerulning af lempelse af ølafgift (SAU 491)	0
Tilbagerulning af lempelse af øl- og vinafgift (SAU 493)	0

Anm.: For ændringer i sodavandsafgiften er forudsat en selvfinansieringsgrad på 4 pct., svarende til selvfinansieringsgraden ved en ændring af arbejdsmarkedsbidraget. For ændringer i ølafgiften og vinafgiften er forudsat en selvfinansieringsgrad på hhv. 1 pct. og 7 pct., *jf. appendiks 5C i Skatteøkonomisk Redegørelse 2018*. Virkninger på arbejdsudbuddet er afrundet til nærmeste 25 personer.

Kilde: Skatteministeriet.

Nedenfor følger svar på SAU alm. del – spm. 490, 491 og 492, opdateret med ovenstående arbejdsudbudsvirkninger.

Opdateret svar på SAU alm. del – spm. 490

Sodavandsafgiften (mineralvandsafgiften) blev halveret i juni 2013 og afskaffet helt i januar 2014 som en del af Vækstplan DK. I provenuberegningerne vedrørende en genindførelse af sodavandsafgiften forudsættes den gennemsnitlige afgiftssats at være 1,30 kr. pr. liter i 2020. Det svarer til afgiftssatsen i første halvår 2013 inden halveringen og den senere afskaffelse af afgiften.

Det umiddelbare provenu ved en genindførelse af sodavandsafgiften med en gennemsnitlig afgiftssats på 1,30 kr. pr. liter skønnes at udgøre ca. 960 mio. kr. i 2020 og ca. 880 mio. kr. varigt (2020-niveau), *jf. tabel 2*. Efter tilbageløb og adfærd skønnes provenuet at udgøre ca. 460 mio. kr. i 2020 og ca. 420 mio. kr. varigt.

Tabel 2. Provenuvirkning ved en genindførelse af sodavandsafgiften med en gennemsnitlig afgiftsats på 1,30 kr. pr. liter.

Mia. kr. (2020-niveau)	2020 ¹	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Umiddelbar virkning	960	950	930	910	900	880	880
Virkning efter tilbageløb	760	750	730	720	710	700	700
Virkning efter tilbageløb og adfærd	460	450	450	440	430	420	420
Virkning på arbejdsudbud, fuldtidspersoner							-150

Anm.: Der er beregningsmæssigt forudsat en afledt dynamisk provenuvirkning af ændret arbejdsudbud svarende til en selvfinansierungsgrad på 4 pct. Virkninger på arbejdsudbuddet er afrundet til nærmeste 25 personer.

1) For 2020 er der beregnet en helårseffekt. Det faktiske provenu afhænger af tidspunktet for ikrafttrædelsen, idet det bemærkes, at forslaget kræver lovgivning og ikke kan gives tilbagevirkende kraft.

Kilde: Skatteministeriet.

En genindførelse af sodavandsafgiften skønnes at medføre et fald i forbruget af sodavand. Faldet i forbruget er sammensat af et fald i det indenlandske salg af sodavand og en stigning i grænsehandlen og den illegale handel, hvilket giver et mindre provenu fra sodavandsafgift, emballageafgift og moms. En genindførelse af sodavandsafgiften skønnes isoleret set at indebære en reduktion af arbejdsudbuddet svarende til i størrelsesordenen 150 fuldtidspersoner, *jf. nederste række i tabel 2.*

Det bemærkes, at der er betydelig usikkerhed forbundet med ovenstående beregningsforudsætninger, herunder bl.a. skøn for grænsehandel, illegal handel, salg og prisniveau.

Afgifter påvirker ikke de disponible indkomster, der normalt danner grundlag for fordelingsberegninger. Det skyldes, at de disponible indkomster opgøres som den indkomst, der rådes over efter indkomstskat mv., men inden betaling af afgifter. Afgifter har dog betydning for hvor stort et forbrug, der kan afholdes for en given disponibel indkomst, idet afgifter udhuler den reale værdi af den disponible indkomst. Genindførelsen af sodavandsafgiften skønnes umiddelbart at svare til en ækvivalent reduktion af de disponible indkomster på 160 kr. i gennemsnit for hele befolkningen. Virkningen er nogenlunde ens på tværs af indkomstskalaen, *jf. den første søjle i tabel 3.* Målt i pct. af de disponible indkomster svarer afgiften til den største ækvivalente reduktion i den disponible indkomst for personer i det første indkomstdecil, idet virkningen er aftagende med indkomsten, *jf. den anden søjle i tabel 3.*

Den relativt ens virkning på de disponible indkomster på tværs af indkomstdeciler afspejler sig ved, at genindførelsen af sodavandsafgiften skønnes at være fordelingsmæssigt neutral målt ved Gini-koefficienten opgjort med to decimaler, *jf. den sidste række i tabel 3.*

Tabel 3. Fordelingsvirkninger af genindførelse af mineralvandsafgift

Indkomstdecil	Gns. ny afgiftsbetaling som følge af afgiftsforhøjelse	
	Kr.	Pct. af disponibel indkomst ¹
1.	170	0,2
2.	150	0,1
3.	150	0,1
4.	150	0,1
5.	140	0,1
6.	140	0,1
7.	150	0,1
8.	150	0,1
9.	170	0,0
10.	190	0,0
Befolkningen i alt	160	0,1
Ækvivalent fordelingsvirkning målt ved Gini-koefficient ² , pct.-point		0,00

Anm.: Indkomstdeciler er opgjort på baggrund af familieækvivalerede indkomster i 2017. De procentvise ændringer i den gennemsnitlige disponible indkomst er opgjort på baggrund af familieækvivalerede beløbsstørrelser. For de gennemsnitlige ændringer i de disponible indkomster i kroner medregnes kun voksne.

¹) Forbrugsskatter påvirker ikke direkte de disponible indkomster, da disse opgøres som den indkomst, der rådes over efter indkomstskat mv.

²) Forbrugsskatter påvirker ikke Gini-koefficienten, da denne beregnes på baggrund af de disponible indkomster.

Kilde: Beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks Forbrugsundersøgelse for perioden 2015-2018, samt en 33,3 pct. stikprøve af befolkningen i år 2017 fremregnet til 2020-niveau med forudsætningerne i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2020.

Da metoden for beregning af fordelingsvirkninger blandt andet bygger på en spørgeskemabaseret datakilde med relativt få respondenter i bunden af indkomstskalaen samt stor spredning på indkomsten blandt respondenterne i toppen af indkomstskalaen, er den beregningsmæssige usikkerhed særdeles stor for det første og tiende indkomstdecil. I forlængelse heraf er det ikke muligt at opgøre fordelingsvirkninger for det tiende indkomstdecil på percentilniveau.

Opdateret svar på SAU alm. del – spm. 491

Ølafgiften blev i juli 2013 nedsat med 15 pct. fra 65,91 kr. til 56,02 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol. Det svarer til en nedsættelse på 9,89 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol.

I forbindelse med finansloven for 2019 blev ølafgiften pr. 1. april 2019 yderligere nedsat med 13 pct. til 48,74 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol. I provenuberegningerne forudsættes, at afgiftssatsen forøges med 9,89 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol til 58,63 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol.

Det umiddelbare provenu ved at forhøje ølafgiften til 58,63 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol skønnes at udgøre ca. 200 mio. kr. i 2020 og ca. 180 mio. kr. varigt (2020-niveau). Efter tilbageløb og adfærd skønnes provenuet at udgøre ca. 110 mio. kr. i 2020 og ca. 100 mio. kr. varigt, jf. tabel 4.

Tabel 4. Provenuvirkning ved at forhøje ølafgiften til 58,63 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol.

Mia. kr. (2020-niveau)	2020 ¹	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Umiddelbar virkning	200	190	190	190	180	180	180
Virkning efter tilbageløb	150	150	150	150	140	140	140
Virkning efter tilbageløb og adfærd	110	100	100	100	100	100	100
Virkning på arbejdsudbud, fuldtidspersoner							0

Anm.: Der er beregningsmæssigt forudsat en afledt dynamisk provenuvirkning af ændret arbejdsudbud svarende til en selvfinansieringsgrad på 1 pct. *jf. appendiks 5C i Skatteøkonomisk Redegørelse 2018*. Virkningen på arbejdsudbuddet er afrundet til nærmeste 25 personer.

1) For 2020 er der beregnet en helårseffekt. Det faktiske provenu afhænger af tidspunktet for ikrafttrædelsen, idet det bemærkes, at forslaget kræver lovgivning og ikke kan gives tilbagevirkende kraft.

Kilde: Skatteministeriet.

Forhøjelsen af ølafgiften skønnes at medføre et fald i forbruget af øl. Faldet i forbruget er sammensat af et fald i det indenlandske salg af øl samt en stigning i grænsehandlen, hvilket medfører et mindre provenu fra ølafgift, emballageafgift og moms. Forslaget skønnes isoleret set ikke at have nogen nævneværdig virkning på arbejdsudbuddet, idet virkningen er nul, når der afrundes til 25 fuldtidspersoner, *jf. nederste række i tabel 4*.

Afgifter påvirker ikke de disponible indkomster, der normalt danner grundlag for fordelingsberegninger. Det skyldes, at de disponible indkomster opgøres som den indkomst, der rådes over efter indkomstskat mv., men inden betaling af afgifter. Afgifter har dog betydning for hvor stort et forbrug, der kan afholdes for en given disponibel indkomst, idet afgifter udhuler den reale værdi af den disponible indkomst.

Omregnes afgiftsændringerne til en ækvivalent ændring af de disponible indkomster, skønnes forhøjelsen af ølafgiften at være fordelingsmæssigt neutral. Det afspejler sig ved, at den umiddelbare afgiftsbetaling i kroner fordeler sig ligeligt over indkomstskalaen, *jf. den første søjle i tabel 5*. Afgiftsbetalingen opgjort som andel af den disponible indkomst udgør 0,0 pct., *jf. den anden søjle i tabel 5*. Ved en omregning til en ækvivalent ændring af den disponible indkomst er afgiftsforhøjelsen desuden fordelingsmæssigt neutral målt ved Gini-koefficienten opgjort med to decimaler, *jf. den sidste række i tabel 5*.

Tabel 5. Fordelingsvirkninger af tilbagerulning af lempelse af ølafgift

Indkomstdecil	Gns. ny afgiftsbetaling som følge af afgiftsforhøjelse	
	Kr.	Pct. af disponibel indkomst ¹
1.	30	0,0
2.	30	0,0
3.	30	0,0
4.	30	0,0
5.	30	0,0
6.	30	0,0
7.	30	0,0
8.	30	0,0
9.	40	0,0
10.	40	0,0
Befolkningen i alt	30	0,0
<i>Ækvivalent fordelingsvirkning målt ved Gini-koefficient², pct.-point</i>		<i>0,00</i>

Anm.: Indkomstdeciler er opgjort på baggrund af familieækvivalerede indkomster i 2017. De procentvise ændringer i den gennemsnitlige disponible indkomst er opgjort på baggrund af familieækvivalerede beløbsstørrelser. For de gennemsnitlige ændringer i de disponible indkomster i kroner medregnes kun voksne.

¹⁾ Forbrugsskatter påvirker ikke direkte de disponible indkomster, da disse opgøres som den indkomst, der rådes over efter indkomstskat mv.

²⁾ Forbrugsskatter påvirker ikke Gini-koefficienten, da denne beregnes på baggrund af de disponible indkomster.

Kilde: Beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks Forbrugsundersøgelse for perioden 2015-2018, samt en 33,3 pct. stikprøve af befolkningen i år 2017 fremregnet til 2020-niveau med forudsætningerne i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2020.

Da metoden for beregning af fordelingsvirkninger blandt andet bygger på en spørgeskemabaseret datakilde med relativt få respondenter i bunden af indkomstskalaen samt stor spredning på indkomsten blandt respondenterne i toppen af indkomstskalaen, er den beregningsmæssige usikkerhed særdeles stor for det første og tiende indkomstdecil. I forlængelse heraf er det ikke muligt at opgøre fordelingsvirkninger for det tiende indkomstdecil på percentilniveau.

Opdateret svar på SAU alm. del – spm. 492

I forbindelse med finansloven for 2019 blev øl- og vinafgiften nedsat med henholdsvis 13 pct. og 3 pct. pr. 1. april 2019.

I provenuberegningerne vedrørende en forhøjelse af øl- og vinafgiften forudsættes ølafgiften at være 56,02 kr. pr. liter 100 pct. ren alkohol og vinafgiften (med 6-15 pct. alkohol) at være 11,61 kr. pr. liter. Det svarer til afgiftssatserne før 1. april 2019.

Det umiddelbare provenu ved at forhøje øl- og vinafgiften skønnes at udgøre ca. 200 mio. kr. i 2020 og ca. 180 mio. kr. varigt (2020-niveau). Efter tilbageløb og adfærd skønnes provenuet at udgøre ca. 110 mio. kr. i 2020 og ca. 100 mio. kr. varigt, *jf. tabel 6.*

Tabel 6. Provenuvirkning ved at forhøje øl- og vinafgiften til niveauet før 1. april 2019.

Mia. kr. (2020-niveau)	2020 ¹	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Umiddelbar virkning	200	190	190	190	180	180	180
Virkning efter tilbageløb	170	160	160	160	150	150	150
Virkning efter tilbageløb og adfærd	110	110	110	110	110	100	100
Virkning på arbejdsudbud, fuldtidspersoner							0

Anm.: Der er beregningsmæssigt forudsat en afledt dynamisk provenuvirkning af ændret arbejdsudbud svarende til en selvfinansieringsgrad på 1 pct. for ændringer i ølafgiften og 7 pct. for ændringer i vinafgiften, *jf. appendiks 5C i Skatteøkonomisk Redegørelse 2018*. Virkningen på arbejdsudbuddet er afrundet til nærmeste 25 personer

1) For 2020 er der beregnet en helårseffekt. Det faktiske provenu afhænger af tidspunktet for ikrafttrædelsen, idet det bemærkes, at forslaget kræver lovgivning og ikke kan gives tilbagevirkende kraft.

Kilde: Skatteministeriet.

Forhøjelsen af øl- og vinafgiften skønnes at medføre et fald i forbruget af øl og vin. Faldet i forbruget er sammensat af et fald i det indenlandske salg af øl og vin samt en stigning i grænsehandlen, hvilket medfører et mindre provenu fra vinafgift, ølafgift, emballageafgift og moms. Forslaget skønnes isoleret set ikke at have nogen nævneværdig virkning på arbejdsudbuddet, idet virkningen er nul, når der afrundes til 25 fuldtidspersoner, *jf. næderste række i tabel 5*.

Afgifter påvirker ikke de disponible indkomster, der normalt danner grundlag for fordelingsberegninger. Det skyldes, at de disponible indkomster opgøres som den indkomst, der rådes over efter indkomstskat mv., men inden betaling af afgifter. Afgifter har dog betydning for hvor stort et forbrug, der kan afholdes for en given disponibel indkomst, idet afgifter udhuler den reale værdi af den disponible indkomst.

Omregnes afgiftsændringerne til en ækvivalent ændring af de disponible indkomster, skønnes forhøjelsen af vin- og ølafgiften at være fordelingsmæssigt neutral. Det afspejler sig ved, at den umiddelbare afgiftsbetaling i kroner fordeler sig ligeligt over indkomstskaalen, *jf. den første søjle i tabel 7*. Afgiftsbetalingen opgjort som andel af den disponible indkomst udgør 0,0 pct., *jf. den anden søjle i tabel 7*. Ved en omregning til en ækvivalent ændring af den disponible indkomst er afgiftsforhøjelsen desuden fordelingsmæssigt neutral målt ved Gini-koefficienten opgjort med to decimaler, *jf. den sidste række i tabel 7*.

Tabel 7. Fordelingsvirkninger af forhøjelse af øl- og vinafgift

Indkomstdecil	Gns. ny afgiftsbetaling som følge af afgiftsforhøjelse	
	Kr.	Pct. af disponibel indkomst ¹
1.	30	0,0
2.	30	0,0
3.	30	0,0
4.	30	0,0
5.	30	0,0
6.	30	0,0
7.	30	0,0
8.	40	0,0
9.	40	0,0
10.	50	0,0
Befolkningen i alt	30	0,0
Ækvivalent fordelingsvirkning målt ved Gini-koefficient ² , pct.-point		0,00

Anm.: Indkomstdeciler er opgjort på baggrund af familieækvivalerede indkomster i 2017. De procentvise ændringer i den gennemsnitlige disponible indkomst er opgjort på baggrund af familieækvivalerede beløbsstørrelser. For de gennemsnitlige ændringer i de disponible indkomster i kroner medregnes kun voksne.

¹) Forbrugsskatter påvirker ikke direkte de disponible indkomster, da disse opgøres som den indkomst, der rades over efter indkomstskat mv.

²) Forbrugsskatter påvirker ikke Gini-koefficienten, da denne beregnes på baggrund af de disponible indkomster.

Kilde: Beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks Forbrugsundersøgelse for perioden 2015-2018, samt en 33,3 pct. stikprøve af befolkningen i år 2017 fremregnet til 2020-niveau med forudsætningerne i *Økonomisk Redegørelse*, maj 2020.

Da metoden for beregning af fordelingsvirkninger blandt andet bygger på en spørgeskemabaseret datakilde med relativt få respondenter i bunden af indkomstskalaen samt stor spredning på indkomsten blandt respondenterne i toppen af indkomstskalaen, er den beregningsmæssige usikkerhed særdeles stor for det første og tiende indkomstdecil. I forlængelse heraf er det ikke muligt at opgøre fordelingsvirkninger for det tiende indkomstdecil på percentilniveau.